

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(повне найменування вищого навчального закладу)

ІНЖЕНЕРІЇ ТА ТРАСПОРТУ

(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))

ТРАНСПОРТНИХ СИСТЕМ ТА ТЕХНІЧНОГО СЕРВІСУ

(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

Кваліфікаційна робота

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: «Удосконалення організації роботи вітчизняного автомобільного
транспорту за досвідом Японії»

Виконала: студентка 2 курсу, групи 2ТТс

спеціальності 275 – Транспортні технології

(на автомобільному транспорті)

шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

_____ Короленко О.М.

Керівник: _____ Мосьпан В.М.

Рецензентка: _____ Войтович О.А.

Херсон – 2025 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384**ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ.****Інститут, факультет, відділення Інженерії та транспорту****Кафедра, циклова комісія Транспортних систем і технічного сервісу**

Рівня вищої освіти _____ бакалавр

спеціальність _____ 275 Транспортні технології

спеціалізація 275.03 на автомобільному транспорті

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри ТСТС

к.т.н., доц. _____ П.В. Луб'яний

“ ____ ” _____ 2025 року

З А В Д А Н Н Я**НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА****СТУДЕНТЦІ**

Короленко Олені Миколаївні

1. Тема проекту (роботи): Удосконалення організації роботи вітчизняного автомобільного транспорту за досвідом Японії

керівник проекту (роботи): ст. викл., к.т.н. Мосьпан Валерій Миколайович

затверджена наказом вищого навчального закладу від 27 січня 2025 року № 154-с

2. Строк подання студенткою проекту (роботи): 03.06.2025 р.

3. Вихідні дані до проекту (роботи): значення показників функціонування автотранспортних систем України та Японії, методи оцінювання ефективності, статистичні та аналітичні матеріали, законодавча база.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

Вступ, 1. Організація автомобільного транспорту в Україні, 2. Організація автомобільного транспорту в Японії, 3. Можливості адаптації японського досвіду в Україні, Висновки, Перелік посилань.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Схеми транспортної інфраструктури, діаграми порівняння, ілюстрації транспортних рішень Японії — формат А4.

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
	Мосьпан В.М.		
	Мосьпан В.М.		

7. Дата видачі завдання

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)
1	Вступ	13.05.2025
2	Теоретичні основи організації автоперевезень в Україні	14.05.2025
3	Аналіз транспортної системи Японії	15.05.2025
4	Розробка рекомендацій для України на основі японського досвіду	16.05.2025
5	Висновки	16.05.2025

Студентка _____ Олена КОРОЛЕНКО

Керівник проекту (роботи) _____ Валерій МОСЬПАН

Зміст

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ В УКРАЇНІ: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ	9
1.1. Роль автомобільного транспорту в національній транспортній системі	9
1.1.1. Значення автотранспорту в економіці України	9
1.1.2. Взаємодія автотранспорту з іншими видами транспорту	10
1.1.3. Основні напрямки перевезень автомобільним транспортом	12
1.1.4. Проблеми інтеграції автотранспорту в єдину транспортну систему	13
1.1.5. Перспективи розвитку автотранспорту в умовах діджиталізації	14
1.2. Класифікація автомобільних перевезень: вантажні та пасажирські	16
1.2.1. Види вантажних перевезень	16
1.2.2. Види пасажирських перевезень	17
1.2.3. Особливості внутрішніх і міжнародних перевезень	18
1.2.4. Організаційно-правові форми суб'єктів перевезень	20
1.2.5. Проблеми у сфері пасажирських та вантажних перевезень в Україні	21
1.3. Основні принципи організації перевезень	23
1.3.1. Принцип безперервності та ритмічності перевезень	23
1.3.2. Принцип економічної доцільності та логістики	23
1.3.3. Планування маршрутів і графіків	24
1.3.4. Організація обліку та диспетчеризації	25
1.3.5. Управління транспортними потоками	26
1.4. Проблеми вітчизняної інфраструктури автомобільного транспорту	28
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ В ЯПОНІЇ: ДОСВІД ДЛЯ НАСЛІДУВАННЯ	32
2.1. Загальні характеристики транспортної системи Японії	32
2.1.1. Роль автотранспорту в загальній транспортній системі	33
2.1.2. Вплив географії та урбанізації на транспорт	34
2.1.3. Сучасна структура перевезень	35
2.2. Міський пасажирський транспорт: організація та оплата проїзду	37
2.2.1. Організація маршрутів і взаємодія з іншими видами транспорту	39

2.2.2. Система оплати проїзду	40
2.2.3. Технічні, екологічні та соціальні особливості	41
2.3. Паркування в містах: платні зони, автоматизовані системи, контроль	42
2.3.1. Структура платного паркування	44
2.3.2. Автоматизовані системи та паркінги	45
2.3.3. Контроль, штрафи, вплив на міське середовище	47
2.4. Платні автомобільні дороги: досвід, структура, ефективність	48
2.4.1. Організація платних доріг у Японії	49
2.4.2. Вплив на мобільність, безпеку та фінансування інфраструктури	50
2.5. Інтелектуальні транспортні системи (ITS)	51
2.5.1. Система моніторингу трафіку і навігації	52
2.5.2. Використання цифрових технологій в управлінні рухом	53
2.6. Мости та інженерні рішення для покращення трафіку	54
2.6.1. Будівництво мостів і тунелів як елемент транспортної логістики	54
2.6.2. Японський досвід багаторівневої інфраструктури	55
Висновки до розділу 2	56
РОЗДІЛ 3. МОЖЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ЯПОНСЬКОГО ДОСВІДУ В УКРАЇНІ	58
3.1. Потенціал впровадження: подібності та відмінності між Україною та Японією	58
3.1.1. Спільні виклики: урбанізація, просторові обмеження, зростання трафіку	59
3.1.2. Відмінності: економіка, культура, законодавство	59
3.1.3. Висновки щодо адаптованості підходів	60
3.2. Стратегії впровадження адаптованих рішень в Україні	62
3.2.1. Першочергові кроки для адаптації	62
3.2.2. Створення правової та нормативної бази для впровадження нових рішень	64
3.3. Рекомендації щодо розвитку транспортної інфраструктури в Україні	66
Висновки до розділу 3	68
Загальні висновки по роботі	70
Список використаних джерел	72

ДОДАТКИ

АНОТАЦІЯ

У дипломній роботі досліджено шляхи вдосконалення організації автомобільного транспорту в Україні на основі сучасного японського досвіду. Проведено порівняльний аналіз стану транспортних систем України та Японії, визначено ключові фактори ефективності японської транспортної інфраструктури з використанням інтелектуальних транспортних систем, автоматизованих систем паркування, інтеграцію громадського транспорту з автомобільними перевезеннями, а також політику платних доріг. Обґрунтовано рекомендації щодо впровадження цих елементів в українських містах для підвищення ефективності дорожнього руху, зменшення заторів і покращення екологічних умов у міському середовищі. Отримані результати можуть бути впроваджені органами місцевої влади, транспортними компаніями, а також використані в освітньому процесі.

ANNOTATION

This bachelor's thesis investigates ways to improve automobile transport organization in Ukraine, drawing upon contemporary Japanese experience. A comparative analysis of transport systems in Ukraine and Japan has been conducted, highlighting the main factors behind the efficiency of Japanese transportation infrastructure, including the implementation of intelligent transport systems, automated parking facilities, integrated public transport networks, and road pricing policies. Recommendations have been substantiated for adopting these practices in Ukrainian cities to enhance traffic flow efficiency, reduce congestion, and improve urban environmental conditions. The findings can be implemented by local governments and transport enterprises, as well as utilized within the educational process.

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до дипломної роботи на тему: «Удосконалення організації роботи вітчизняного автомобільного транспорту за досвідом Японії»: 76 сторінок, 6 рисунків, 4 таблиці, 22 використаних джерела.

Метою роботи є аналіз японського досвіду в організації автомобільного транспорту та вивчення можливостей адаптації цих рішень в Україні для покращення ефективності транспортної інфраструктури.

Поставлена мета дослідження зумовила необхідність вирішення таких завдань:

- 1) Дослідити основні елементи японської транспортної системи, які сприяють підвищенню її ефективності;
- 2) Оцінити спільні проблеми та виклики в організації автомобільного транспорту в Україні та Японії;
- 3) Визначити можливості адаптації японських підходів до реалій України з урахуванням економічних та культурних відмінностей;
- 4) Розробити рекомендації щодо вдосконалення транспортної інфраструктури в Україні на основі японського досвіду.

Об'єктом дослідження є організація автомобільного транспорту та транспортної інфраструктури в Японії та Україні.

Предметом дослідження є аналіз японських транспортних рішень та їх адаптація до умов України.

Матеріали дипломної роботи рекомендується використовувати у наукових дослідженнях, у навчальному процесі закладів вищої освіти, а також у практичній діяльності з планування та модернізації автомобільного транспорту в Україні.

ВСТУП

Транспорт є однією з основних складових інфраструктури будь-якої країни, а ефективне організування автомобільного транспорту має вирішальне значення для економічного розвитку. В Україні, як і в багатьох інших країнах, існують значні проблеми з дорожнім рухом, перевантаженістю транспортної мережі, забрудненням навколишнього середовища та недостатнім рівнем розвитку інфраструктури. У цьому контексті досвід Японії в організації автомобільного транспорту стає особливо цікавим, оскільки Японія є лідером у сфері транспорту завдяки ефективному використанню **інтелектуальних транспортних систем, платних доріг, розвиненої інфраструктури паркування та інноваційним інженерним рішенням.**

Тема адаптації японського досвіду в організації автомобільного транспорту в Україні є актуальною через **необхідність модернізації української транспортної системи та впровадження нових технологій** для покращення мобільності, безпеки та екологічності в містах.

